

Після збирання врожаю вміст фосфору (P_2O_5) в ґрунті в обох порівнюваних варіантах залишається ще досить високим і становить 420 мг/кг і 460 мг/кг відповідно, тоді як вміст калію в ґрунті після збирання врожаю є низьким – 60 мг/кг і 65 мг/кг відповідно.

Таким чином, найкращі агрохімічні показники ґрунту були за внесення органічних добрив ОФ-добрива (7,5 т/га). На другому місці за агрохімічними показниками є мінеральна система удобрення ($N_{70}P_{150}K_{60}$) і на третьому місці органічна система удобрення ОФ-добрива (4,5 т/га).

Список використаних джерел

1. Статистичний щоденник Івано-Франківської області за 2014 р. Івано-Франківськ, 2014. – 450с.
2. Romuald Gorski, Tomasz Kleiber. Effect of effective microorganisms (em) on nutrient contents in substrate and development and yielding of rose and gerbera // Ecological chemistry and engineering. - Vol. 17, No.4, 2010.(Department of Plant Protection Methods, Poznan University of Life Sciences, ul. Zgorzelecka 4, 60-198 Poznan, Poland, email: rgorski@up.poznan.pl).
3. Вісник Прикарпатського національного університету ім.В.Стефаника. [Текст] /Серія “Біологія” Випуск XV. 2011. – 222 с.
4. Городній, М.М. «Агрохімічний аналіз» [Текст] /А.П. Лісовол, А.В. Бикін та ін.- К.: Арістей, 2005. -475 с.

Любинський Олександр

д.с.-г.н., професор

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМИ СЕЛЕКЦІЇ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ БУКОВИНСЬКОГО ЗАВОДСЬКОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Головними чинниками збільшення продуктивності худоби є підвищення її генетичного потенціалу засобами селекції та створення оптимальних умов вирощування, годівлі, утримання та експлуатації задля найбільш повної його реалізації [9].

Селекція молочної худоби направлена на якісне удосконалення основних ознак молочності, тому тваринники завжди особливу увагу приділяють високопродуктивним коровам. Ефективне виробництво молока в сучасних умовах визначають якість тварин та рівень їхньої молочної продуктивності [6].

Високопродуктивні тварин в породі, а особливо їх використання в стадах, розкриває потенційні можливості, сприяє підвищенню генетичного потенціалу та ефективності селекційно-племінної роботи в породі [3].

Виведення високопродуктивних корів завжди було стратегічним напрямком в селекційно-племінній роботі і постійно привертало увагу тваринників не тільки значною кількістю продукції, але також і тим, що такі тварини можуть мати високу племінну цінність [1].

Популяції високопродуктивних тварин, максимально пристосованих до сучасних умов ведення сільського господарства, повинні складатись з достатньо однорідних за морфологічними ознаками особин, які мають високі продуктивні якості і широку неспецифічну стійкість до хвороб [10].

Подальша інтенсифікація селекційного процесу спрямованого на підвищення молочної продуктивності корів зумовлює необхідність системної оцінки тварин у стадах і популяціях за основними господарсько корисними ознаками та ступенем реалізації генетичного потенціалу в умовах взаємодії „генотип × середовище” із залученням інформаційних технологій [5].

Метою досліджень було провести селекційну оцінку високопродуктивних корів буковинського заводського типу української червоно-рябої молочної породи за племінними якостями. Дослідження проведені за матеріалами племінного обліку племзаводів АТЗТ “Мирне та СВК “Зоря” Чернівецької області – базових господарствах буковинського заводського типу української червоно-рябої молочної породи, основних по формуванню бугайвідтворювальної групи. Для аналізу відібрано 453 корови. Первинні дані опрацьовані статистично згідно методик, описаних Г.Ф. Лакиним [7].

Для розширення генетико-популяційних можливостей інтенсифікації селекційних програм молочної худоби слід удосконалити діюче застосування жорсткого фенотипового варіанту відбору високопродуктивних корів-матерів за рівнем їх молочної продуктивності та інших селекційних параметрів за походженням, оскільки вони з малою часткою ймовірності відображають реальний рівень їх племінної цінності в породі, популяції, а також розробити конкретні цілеспрямовані програми інтенсивної селекції бугайвідтворних корів в поколіннях потомства з використанням їх оцінки за якістю потомства [4].

Продуктивний потенціал оцінених корів достатньо високий: надій 6966,3 кг, вміст жиру в молоці – 3,83%, вміст білку – 3,29%. Найвищий надій мали високопродуктивні корови за четверту лактацію (7294,2), а найнижчий – у корів першої лактації (6703,3 кг). За вмістом жиру в молоці значних відмінностей у розрізі лактацій не було (0,01-0,02%, а за вмістом білку найвище значення було у корів третьої і четвертої лактацій (3,30-3,31%), а найнижче – шостої і старше (3,26%). За кількістю молочного жиру та білку закономірності аналогічні, встановленим за надоем молока. Слід відмітити, що надій корів з наростанням числа лактацій від першої до четвертої, збільшився на 359,3- 590,9 кг .

Відбір кращих корів у маточних стадах, поряд з використанням високоцінних бугаїв, з врахуванням показників довічної продуктивності потомства, забезпечить прискорення селекційного процесу нарощування генетичного потенціалу племінних стад [2].

Оцінка продуктивних якостей високопродуктивних корів різних бугаїв-плідників показала, що кращі показники за надоем молока (понад 7000 кг) мали дочки плідників Капітана 6775, Артека 344, Полярного 49, Моцарта 475, Джароміра 6296217, Гуїдо 40535, Маджесті 2071114. За вмістом жиру в молоці вірогідно виділялися дочки Норда 3126 (3,86%), а найнижчий був показник у корів, які одержані від Сената 1632, Маяка 3160 та Джароміра 6296217 (3,75%).

За вмістом білку в молоці кращими були дочки Капітана 6775, Артека 344, Полярного 49, Моцарта 475 (3,31-3,33%), а дещо низький показник був у дочок

Джароміра 6296217 (3,25%). Слід відмітити, що дочки бугаїв Капітана 6775, Полярного 49, Норда 3126, добре поєднують високу молочність з вмістом жиру та білку в молоці.

Продуктивний потенціал оцінених корів достатньо високий, що розкриває суттєві можливості щодо формування бугайвідтворювальної групи корів для одержання наступного покоління плідників. Значна частка корів добре поєднує високу молочність з вмістом жиру та білку в молоці. Доцільним є подальше використання високопродуктивних корів, бугаїв-плідників та їх нащадків у системі селекційно-племінної роботи при створенні високопродуктивних стад буковинського заводського типу української червоно-рябої молочної породи в конкретних умовах господарювання та ефективного удосконалення генеалогічної структури.

Список використаних джерел

1. Арнаутовский, И. Д. Эффективность использования племенных качеств высокопродуктивных коров и их потомства в селекционной работе [Текст] / И.Д. Арнаутовский, Е.В. Баженова // Зоотехния. – 2007.– №7. – С. 6–7.
2. Башенко, М. І. Оцінка порід, генетичних груп та плідників за довічною продуктивністю потомства молочної худоби Черкащини [Текст] / М.І. Башенко, І.В.Тищенко // Вісник ЧІАПВ. Міжвідомчий тематичний збірник наукових праць.– Вип.5. – 2005. – С.72–86.
3. Використання генетичного потенціалу високопродуктивних корів і корів – рекордисток для удосконалення продуктивних і племінних якостей української чорно-рябої молочної породи західного регіону України [Текст] / З.Є. Щербатий, В.Ф. Кос, Л.І. Музика [та ін.] // Науковий вісник ЛНУВМ та біотехнологій ім. С.З. Гжицького.– Львів, 2009.– Т. 11, № 3(42), 4.2. – С. 370-374.
4. Генетико–популяційні процеси при розведенні тварин [Текст] / [І.П. Петренко. М.В. Зубець, Д.Т. Вінничук, А.П. Петренко]; за ред. І.П. Петренка. – К.: Аграрна наука, 1997.– 478 с.
5. Гончаренко, І. В. Система інформаційного забезпечення і прискорення селекційного процесу в молочному скотарстві [Текст] / І.В.Гончаренко // Збірник наукових праць ВАНУ. Серія: Сільськогосподарські науки.– Вінниця, 2010. – Вип.5. – С. 21-24.
6. Зубець, М. В. Українська червоно-ряба молочна порода: методи виведення, стан, перспективи удосконалення [Текст] / М.В.Зубець, А.П. Кругляк // Розведення і генетика тварин. – 2010. – Вип. 44. – С. 14-17.
7. Лакин, Г. Ф. Биометрия : учеб.пособие для биологических спец.вузов [Текст]/ Г.Ф. Лакин.– М.: Высш. школа, 1980.–293 с.
8. Полупан, Ю. П. Генетична детермінація ефективності довічного використання чорно–рябої молочної худоби [Текст] / Ю.П. Полупан, Н.Л. Резникова // Розведення і генетика тварин. – 2003. – Вип. 35. – С. 108–117.
9. Полупан, Ю. П. Онтогенетичні та селекційні закономірності формування господарськи корисних ознак молочної худоби [Текст] / Ю.П. Полупан // Авторефер. дис. док.с.- н.: 06.02.01 – 2013. – 48 с.
10. Стародумов, И. М. Эффективность использования модального отбора при селекции крупного рогатого скота на молочную продуктивность [Текст] / И.М. Стародумов, С.Ю. Гуляев // Зоотехния. – 2007. – №7. – С.8–9.

